

ΑΝΙΧΝΕΥΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ ΣΗΜΕΡΑ.

Συζητήσεις για την πίστη και την ποιμαντική με τους σπουδαστές στο Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Θεολογίας «Ὁ Ἅγιος Μᾶρκος»- Yaoundé - Cameroun.

(Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 2009)

Στὴν ἀρχὴ τοῦ Ἰουλίου καὶ μέχρι τὸ τέλος τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου λειτούργησε γιὰ τὸ πρῶτο τρίμηνο τὸ Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Θεολογίας «Ὁ Ἅγιος Μᾶρκος» στὴν πρωτεύουσα τοῦ Cameroun, Yaoundé. Τὸ νέο τμήμα συγκρότησαν 21 ὑποψήφιοι ἀπὸ τὸ Β. Καμερούν (9), τὴν Κεντρικὴ Ἀφρικανικὴ Δημοκρατία (2), τὸ Τσάντ (7) καὶ τὴν περιοχὴ τοῦ Κέντρου (3). Οἱ ὑποψήφιοι ἐπελέγησαν μεταξύ ἑνὸς μεγάλου ἀριθμοῦ προτάσεων τῶν ἐφημερίων τῶν ἐνοριῶν κατόπιν γραπτῶν καὶ προφορικῶν ἐξετάσεων. Ἔτσι χωρὶς νὰ λείπουν τὰ σχετικὰ παράπονα ἀπὸ τοὺς μὴ ἐπιτυχόντας, οἱ περισσότεροι ὑποψήφιοι μετὰ ἀπὸ ἕνα κοπιαστικὸ ταξίδι πολλῶν χιλιομέτρων καὶ 3 ἡμερῶν, ἔφθασαν στὸ Σεμινάριο. Μετὰ τὴν πρώτη ἑβδομάδα προσαρμογῆς καὶ ἐγκαταστάσεώς των ξεκίνησαν συστηματικὰ τὰ προκαθορισμένα μαθήματα τοῦ πρώτου τριμήνου. Διδάσκοντας τὰ Μαθήματα Δογματικῆς καὶ Λειτουργικῆς γιὰ τρεῖς μῆνες καὶ λόγω τοῦ ὅτι, προσπάθησα νὰ συνδέσω αὐτὰ τὰ μαθήματα καὶ τὸ θεωρητικὸ τους ὑπόβαθρο μετὰ τὴν καθημερινὴ ἐκκλησιαστικὴ-ἐνοριακὴ ζωὴ εἶχα αὐτὴν τὴν φορὰ μιὰ διαφορετικὴ καὶ ἀξιοσημείωτη ἐμπειρία τὴν ὁποία θὰ προσπαθῆσω νὰ περιγράψω παρακάτω. Βέβαια εἶναι πάντα μιὰ μοναδικὴ ἐμπειρία νὰ διδάσκεις νέους ἀνθρώπους πού οὐσιαστικὰ θὰ θέσουν καὶ θὰ ἐργαστοῦν γιὰ τὴν θεμελίωση καὶ ἀνάπτυξη νέων ἐκκλησιαστικῶν κοινοτήτων μιᾶς οὐσιαστικὰ νέας τοπικῆς ἐκκλησίας στὸ Καμερούν, στὸ Τσάντ, στὴν Κεντρικὴ Ἀφρικανικὴ Δημοκρατία... Ἄν αὐτοὶ οἱ πρωτοπόροι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δέν ἀκούσουν σωστὰ τὴν εὐαγγελικὴ διδασκαλία, δέν ἀποκτήσουν σωστὲς βασικὲς καὶ εἰδικὲς γνώσεις, καὶ δέν γευτοῦν τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἐμπειρία τοῦ καθημερινοῦ ἁγιασμοῦ ἀπὸ τὴν εὐχαριστιακὴ-δοξολογικὴ συγκρότηση τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ σέ κοινοτικὸ ἐπίπεδο, τότε κινδυνεύει ὅλη μας ἡ προσπάθεια νὰ καταποντιστεῖ στὴν μηχανικὴ ἐπανάληψη καὶ μετάδοση συγκεκριμένων γνώσεων καὶ στὴν μαγικὴ ἀντίληψη τῆς ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ ἀποκεκαλυμμένης Ἀληθείας ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Δηλαδή κινδυνεύουμε, ἀντὶ, νὰ κηρύττουμε Ὁρθοδοξία νὰ κηρύττουμε ἕνα εἶδος ὀρθοδόξου προτεσταντισμοῦ ἢ κάτι ἄλλο... μακρὰν τῆς Ὁρθοδοξίας... Γιὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς προφανεῖς ἀλλά, καὶ γιὰ πολλοὺς ἄλλους λόγους, τὸ Σεμινάριο λειτούργησε μετὰ τὸ πρότυπο τῆς κοινοβιακῆς ζωῆς καὶ ἀκολούθησε τρεῖς παράλληλους κύκλους δραστηριοτήτων: α) Μαθήματα-μελέτη Ὁρθοδόξου Θεολογίας, β) Λειτουργικὴ ζωὴ τοῦ νυχθημέρου καὶ γ) κοινὴ Διακονία- ἐργασία.

Σημαντική ήταν η βοήθεια και η διαρκής παρουσία στο Σεμινάριο, δύο νέων ιερέων, του π. Σιλουανού Bazou Pego από την Κεντρική Αφρικανική Δημοκρατία και του π. Ιωάννου Dourwe Kari που είχαν καθήκοντα Παιδαγωγών αλλά και την εφημεριακή μέριμνα για την καθημερινή λειτουργική ζωή. Οί σπουδαστές παρακολούθησαν μαθήματα Δογματικής, Λειτουργικής, Έκκλησιαστικής Ιστορίας, Ψαλτικής και Έλληνικής Γλώσσας, ενώ καθημερινά και βάσει προγράμματος προετοιμάζαν μικρές ομιλίες επί του Ευαγγελίου ή του έορταζομένου Αγίου τις οποίες έκφωνούσαν κατά την διάρκεια της Θ. Λειτουργίας μετά τό Ευαγγελικό ανάγνωσμα. Τά άποτελέσματα τών εξετάσεων έδειξαν ένα πολύ ίκανοποιητικό επίπεδο, άνωτερο τών προσδοκιών μας. Εύχή και προσευχή όλων μας,... ό Κύριος νά προστατέψει τόν σπόρο και την έπιθυμία για έκκλησιαστική διακονία αυτών τών πρωτο-χριστιανών της Τοπικής μας Έκκλησίας και νά διαφυλάξει για πάντα την πρώτη άγάπη τους για την Έκκλησία Του... Μέσα λοιπόν σέ αυτά τά μαθήματα κάποιες φορές για νά κατανοήσω τό επίπεδο του κάθε σπουδαστού, έθετα κάποιες έρωτήσεις και ζητούσα την γνώμη τους όπως, επίσης τούς καλούσα νά πραγματοποιήσουν «**άπολογητικούς**» διαλόγους μεταξύ τους θέτοντας ό ένας στόν άλλον ύποθετικές έρωτήσεις από την σκοπιά άλλων χριστιανικών όμολογιών, περί τών Όρθοδόξων θέσεων. Μέ τόν τρόπο αυτό εκπαιδεύοντας τούς σπουδαστές μπορέσαμε παράλληλα νά «**χαρτογραφήσουμε**»- στά όρια τών ένοριών μας- τις άδυναμίες και τις έλλείψεις μας στό Κατηχητικό επίπεδο αλλά μπορέσαμε νά ακούσουμε συγχρόνως και την γνώμη αυτών τών μελλοντικών διακόνων του Κατηχητικού λόγου περί τών δυσκολιών του Ευαγγελισμού σέ κάθε περιοχή. «**Ποιά είναι κατά την γνώμη σας ή δυσκολία του Άφρικανικού κόσμου νά εγκαταλείψει τις πρακτικές της μαγείας και τις δεισιδαιμονίες τών παραδοσιακών άφρικανικών θρησκευμάτων και νά ακολουθήσει τό Ευαγγέλιο;**» ή, «**Γιατί, οί Χριστιανοί όλων τών όμολογιών παρ' όλο πού πάνε στην Έκκλησία μέ την θέλησή τους, ακούν τόν Λόγο του Θεού, προσπαθούν νά τόν εφαρμόσουν στίς δύσκολες συνθήκες της ζωής τους, έντούτοις μόλις αντιμετώπισουν ένα πρόβλημα άμέσως τό πρώτο πού θά σκεφθούν είναι ότι, αυτό τό πρόβλημα οφείλεται σέ μάγια;**»... Οί άπαντήσεις ήταν πολύ ένδιαφέρουσες έως έντυπωσιακές. Τίς παραθέτω σχεδόν όπως τις άκουσα: «**.. ξέρετε στην Άφρική οί πρώτοι Ίεραπόστολοι κατά κάποιο τρόπο επέβαλλαν τόν Χριστιανισμό,... όχι μέ κάποια μορφή βίας αλλά μέ τό ότι, έφερναν μαζί τους ένα άλλο κόσμο, έναν άλλο πολιτισμό,... ένα σύστημα παιδείας πού μάς έλειπε..., μιά γλώσσα πού μπορούσε νά μάς συνδέσει μέ έναν άλλο πιο προοδευμένο κόσμο και νά καλυτερέψει την ζωή μας...**»

«... Είναι καθαρά θέμα μεθόδου κατηχήσεως...πολύ λίγες όμολογίες φρόντισαν νά μάθουν τις γλώσσες μας και νά διδάξουν τό Ευαγγέλιο σέ αυτές..., τις περισσότερες φορές οί Άφρικανοί, ακολουθήσαν τά Σχολεία της Ίεραποστολής, έμαθαν την γλώσσα τών ίεραποστόλων-(γερμανικά,

γαλλικά, αγγλικά)- και έμαθαν τήν πρώτη κατήχηση,... έτσι ή πρώτες «έκκλησίες» στηρίχθηκαν σέ μιά πολύ γρήγορη διαδικασία έκπολιτισμού τών πρώτων πιστών... χωρίς νά ξετεάσουν τήν Άφρικανική παράδοση, ψυχροσύνθεση και πολυπλοκότητα...»

«... πολλές φορές διάφορες «έκκλησίες» έκαναν ιεραποστολικές αρχές σέ διάφορες περιοχές και μετά λόγω δυσκολιών -(κλίματος, έδάφους, αποστάσεων κλπ.)- εγκατέλειψαν ή δέν ολοκλήρωσαν ποτέ κάποια κατήχηση,... τούς άρκοϋσε πού ό κόσμος παρακεινούμενος ό ένας από τόν άλλον πήγαιναν στήν έκκλησία...».

«... έξαρτάται από τήν εργασία και τήν προσωπικότητα τών ιερέων- ιεραποστόλων... άν ό ιερέας δέν έχει σωστή...πίστη και ιεραποστολικό ζήλο δέν μπορεί νά γίνει τίποτα..., αυτός γνωρίζει τήν γλώσσα-(τήν τοπική γλώσσα)- και τήν Άφρικανική νοοτροπία και μπορεί νά κάνει πολλά... άρκει νά τό θέλει και νά μήν φοβάται τόν κόσμο και αυτές τίς παλιές ιδέες...»

«...ή Χριστιανική πίστη προχώρησε πολύ γρήγορα... χωρίς νά ξετεάσει πολλά πράγματα.. έτσι οί άνθρωποι εδώ -(οί Άφρικανοί)- συνέχισαν νά κάνουν ότι, έκαναν πάντα και πρόσθεσαν.... τό νά εΐναι και Χριστιανοί...»

«...όταν οί Άφρικανοί κατάλαβαν ότι, αυτοί πού έφεραν τήν χριστιανική πίστη-(δηλαδή, οί Εϋρωπαΐοι)- συγχρόνως τούς έκμεταλλεύτηκαν και έξακολουθοϋν νά τούς έκμεταλλεύονται τότε άντέδρασαν μέ τήν έπιστροφή στίς παλιές παραδόσεις... εΐναι σάν ένα κίνημα υπόγειο...μιά αντίδραση..., «εΐμαι χριστιανός αλλά συγχρόνως δέν θέλω νά χάσω τήν άφρικανική μου ταυτότητα...» γι'αυτό τό λόγο ύπάρχει πάντα αυτή ή ένασχόληση μέ τήν μαγεία...»

«Θά πρέπει νά δουλέψουμε σκληρά πάνω στην κατήχηση... νά φτιάξουμε κατηχήσεις στήν δική μας γλώσσα και νά μιλάμε συνεχώς γιά τον Χριστό νά ξυπνάνε τά πνεύματα τών ανθρώπων μόνο έτσι κάτι μπορεί νά γίνει...»

«έμεΐς τώρα γνωρίσαμε τήν Όρθόδοξη Έκκλησία... δέν ξέραμε ότι ύπηρχε... και ή Έκκλησία μας έχει τό πλεονέκτημα νά μήν έχει άνακατευτεί

ποτέ μέ τό θέμα τῆς ἀποικιοκρατίας... αὐτό εἶναι πολύ σοβαρό ... ὅπως καί ὅτι δέν ζητάει χρήματα ἀπό τούς πιστούς της... εἶναι τεράστια ἡ διαφορά της μέ τίς ἄλλες ὁμολογίες...»

«Ἡ σωστή καί συνεχῆς κατήχηση μπορεῖ νά λῦσει ὅλα τά προβλήματα σχετικά μέ τήν μαγεία... ἅμα ὁ ὑπεύθυνος γιά τήν κατήχηση ξέρει λίγα καί δέν ξέρει νά παρουσιάσει τά θέματα αὐτά τότε δέν γίνεται τίποτα... ἔμεῖς ἐδῶ ἤλθαμε μέ λίγες γνώσεις καί μέ μιά πίστη μικρή... μέ ὅσα ἀκούσαμε ἐδῶ καταλάβαμε ὅτι ἡ πίστη μας εἶναι μιά πίστη ἀρχαῖα, μιά πίστη πού δέν σοῦ ἀφήνει ἀπορίες καί κενά... αὐτό πρέπει νά γίνει σέ ὅλες τίς κοινότητές μας... ἔτσι θά ἀλλάξουν οἱ ἄνθρωποι μας...»

Αὐτές οἱ ἀπαντήσεις τῶν νέων σπουδαστῶν ἐκτός τοῦ ὅτι κρῦβουν μεγάλες ἀλήθειες μποροῦν νά μάς βοηθήσουν νά πᾶμε πάρα πέρα σάν ἱεραποστολή... Γιά αὐτά, τά πάρα πέρα βήματα χρειαζόμαστε τίς προσευχές ὅλων σας ἀλλά καί συνεργάτες νά βοηθήσουν τήν πραγματικότητά μας... Ποιοί ἄραγε θά ἀνταποκριθοῦν;.....

ὁ Καμερόν Γρηγόριος